

Teresiar Eskolaren identitatea

**Teresiar Eskola Fundaziorako Jesusen Santa Teresa Lagundiaren
Izaera Propioa**

AURKIBIDEA

SARRERA	3. or.
1. TERESIAR ESKOLAREN JATORRIA.....	4. or.
2. GURE MISIOA GIZARTEAN	7. or.
3. HEZKUNTZA-HELBURUA.....	10. or.
Topaketa-jendea	12. or.
Gizarte-eraldatzaileak	15. or.
4. TERESIAR ESKOLAREN HEZKUNTZA-ESTILOA	18. or.
Eskolaren ezaugarriak	21. or.
a) Eskola pastorala	21. or.
b) Eskola irekia.....	21. or.
c) Pertsona ardatz duen eskola.....	22. or.
d) Kalitate oneko eskola	23. or.
Hezitzailea.....	24. or.
Antolamendua eta kudeaketa	25. or.
5. HEZKUNTZA-KOMUNITATEA	26. or.
ONDORIOA	31. or.

SARRERA

“Izaera Propioa” da Espainiako Teresiar Eskolen identitatearen funtsezko ezaugarriak ageri dituen dokumentua. Izaera Propioa berritzeko beharra dago gure testuinguruko gizarte- eta hezkuntza-beharretara egokitzeko, baita azken urteetako lege-aldaketetara egokitzeko ere. Gainera, zehaztu ditugu eskoletan Teresiar Hezkuntzako Proposamenaren aukera eta lerro nagusiak zein izan behar duten; hori 2005. urtean XV. Kapitulu Orokorrean onartu zuen Santa Teresa Lagundiak, eta munduko teresiar hezitzaile guztien erreferentzia-esparrua da.

Dokumentu horretan, parte hartu dute Espainiako Jesusen Santa Teresa Lagundiaren Gobernu Nagusiak eta Probintziales, teresiar eskoletako talde titularrek, zuzendari-taldeek eta hezkuntza-komunitateko kideek. Hauek dira Teresiar Eskolako identitatea definitzen duten funtsezko atalak:

- 1. Teresiar Eskolaren jatorria.** Laburki azaltzen du sustrai historikoa: San Enric d’Ossó eta Jesusen Santa Teresa Lagundia.
- 2. Gure misioa gizartean.** Teresiar Eskola definitzen du Eliza katolikoaren misio ebanjelizatzailearen parte-hartzaile modura eta norbanakoaren garapen gizatiar eta kristauan zer ekarpen egiten duen azaltzen du.
- 3. Hezkuntza-helburua.** Zer gizarte eta norbanako mota hezi nahi den azaltzen du, eta teresiar hezkuntza-prozesuaren mamia definitzen du.
- 4. Teresiar hezkuntza-estiloa.** Aukera pedagogikoak, gure hezieraren ezaugarri esanguratsuenak eta teresiar hezitzailearen identitatea zehazten ditu.
- 5. Hezkuntza-komunitatea.** Azpimarratzen du ikasten duen komunitate baten modura ikusi behar dela hezkuntza, eta komunitateko kide guztiak hartu behar dituela kontuan.

Labur esanda, galdera hauek erantzutea da kontua: zer da Teresiar Eskola, nor daude hor, zer ematen die Elizari eta gizarteari eta nola eragin nahi du hezkuntza-misioan eta misio ebanjelizatzailean.

1. TERESIAR ESKOLAREN JATORRIA

San Enric d'Ossok sortu zuen Jesusen Santa Teresa Lagundia, eta hortik datoz teresiar eskolak. Enric d'Ossó 1840ko urriaren 16an jaio zen, Vinebren (Tarragona), eta Giletan hil (Valentzia), 1896ko urtarrilaren 27an. Irakasle-sena izan zuen gazte-gaztetatik. Tortosan, apaiz izendatu zuten. Lehen urteetan, apostolu-jarduera bizia izan zuen, katekista modura; igandeko eskolak bultzatu zituen, eta hainbat elkarte sortu zituen; besteak beste, Santa Teresa Jesusenaren eta Andre Maria Sortzez Garbiaren Gazte Katolikoak elkarteak, 1873an, eta Jesus Haurren Artaldetxea, 1876an. Horrela erakutsi zuen haurrak, nerabeak, gazteak eta, bereziki, emakumea heztearen garrantzia; izan ere, emakumeak gizartearen eraldatzeko zeukan indarra nabarmendu zuen.

XVI. mendeko Teresa Jesusena Avilako Santaren bizitza eta obra aurkitu izanak hezkuntzarako bokazioa indartu zion, eta haren apostolu-hedapenaren ezaugarri karismaduna bihurtu zen. Haren obra guztiek helburu bera izango dute: Teresa Jesusenaren gisara, *Jesus ezagutzea eta maitatzea eta Hura ezagutaraztea eta maitaraztea*¹.

Hezkuntzari buruz zeukan ardura zela eta, behin eta berriz joaten zitzaion harengana gogoan San Enric d'Ossori. Xede horrekin, zenbait obra idatzi zituen. Hauek dira esanguratsuenak, pedagogia-ikuspuntu batetik: *La guía práctica del catequista* (1871) eta *Los apuntes para un libro de pedagogía*, azken urteetan idazten ari zen obra.

San Enric d'Ossók Jesusen Santa Teresa Lagundia sortu zuen, 1876ko ekainaren 23an, Tarragonan; izan ere, hezkuntza- eta prestakuntza-gabezia handiak zeuden garai hartan. Eskola izan zen proiektuaren ardatza, eta Santa Teresa Jesusenaren esperientzian oinarritutako balio ebanjelikoak hartu zituen, gizarte birsorkuntzarako eta kristau onen heziketarako eredu modura. Lagundia azkar hedatu zen Kataluniako hirietan eta herrietan, eta, berehala, Espainiako, Portugalgo, Afrikako eta Amerikako beste zenbait tokitara iritsi zen. Lehen teresiarrek eta ondorengo belaunaldietakoek berezko misio karismadun modura ikusi dute hezkuntza, eta hainbat ume, nerabe eta gazteren kristau-hezkuntza teresiar estiloarekin indartu dute.

Jesusen Santa Teresa Lagundiak², gaur ere, hezkuntza-karisma bera garatzen eta eskaintzen du, zenbait plataformaren bidez: eskolak, unibertsitate-egoitzak, harrera-etxeak, aisialdi-guneak, otoitz- eta espiritualtasun-etxeak, unibertsitateak, parrokiak eta abar. Gainera, lankidetzaren harreman estua du Teresiar Familiakoak diren beste zenbait talderekin: Teresiar Mugimendu Apostolikoa (TMA)³, FundEO GGKEa⁴, Teresiar Eskola Fundazioa⁵..., baita hezkuntza-munduarekin zerkusia duten beste erakunde batzuekin ere.

Gaur egun, Lagundiko ahizpa- eta hezkuntzako obra-komunitateak daude Angolan, Argentinan, Bolivian, Burkina-Fason, Txilen, Kolonbian, Boli Kostan, Costa Rican, Kuban, Ekuadorren, Espainian, Estatu Batuetan, Filipinetan, Frantzia, Italian, Mexikon, Mozambiken, Nikaraguan, Paraguan, Portugalen, Sao Tome eta Prinsipen, Uruguain eta Venezuelan.

¹ *Escritos de San Enrique de Ossó II*, 15., 17. or.

² Ikus www.stjteresianas.pcn.net

³ Ikus www.mta-hispania.org

⁴ Ikus www.ongdfundeo.com

⁵ Ikus www.escuelateresiana.com

Espainiako eskoletan garatutako hezkuntza-misioari jarraipena emateko, Jesusen Santa Teresa Lagundiak Teresiar Eskola Fundazioa sortu zuen, 2009ko abenduaren 23an⁶. Fundazioaren ikastetxeek Lagundiko ahizpekin partekatzen dute hezkuntza-misioa. San Enric d'Ossó lagundiaren sortzailea eta Santa Teresa Jesusena espiritualtasunaren irakaslea dituzte zaindariak.

⁶ Hemendik aurrera, TEF.

2. GURE MISIOA GIZARTEAN

Herritar onak prestatuz gero, familia eta gizarte onak izango ditugu.

San Enric d'Ossó, *Apuntes de Pedagogía Teresiana*, 85. zk.

Pertsona orok du hezkuntza-eskubidea.

Hezkuntzaren helburua giza nortasuna guztiz garatzea izango da, eta giza eskubideen eta oinarritzko askatasunaren errespetua indartzea.

Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsala, 26.2. art.

Gizadiari buruzko Jesusen proiektuan laguntzeko, *gizarte solidarioak, inklusiboak, demokratikoak eta kulturartekoak* hezi nahi ditugu, pertsonaren duintasuna kontuan izanez erlazionatuta eta bizitza zainzteaz arduratuta.

Propuesta Educativa Teresiana, II. Marco Conceptual, 2. Sociedad

Teresiar Eskolak Eliza katolikoaren **misio ebanjelizatzailean** hartzen du parte, hezkuntzaren bidez, gizarte zibilaren esparruan. Jesu Kristoren Berri Ona iragartzen du estilo propioarekin: San Enric d'Ossóren teresiar karismarekin. Santa Teresa Jesusenaren ontze gizatiar eta kristaua osatu zuten funtsezko elementuetan oinarritzen du hezkuntza-ikuspegia: pertsonaren duintasuna, ezagutza propioa, pertsonaren barnealdea, egiaren bilatze nekaezina, Jainkoarenganako adiskidetasun-harreman, askatasuna, konbertsioa, gizadiarenganako konpromisoa eta eliza-inplikazioa. Teresiar eskoletan, hezkuntza-komunitatea osatzen duten pertsona guztiek dute bidea *Jesus ezagutzeko eta maitatzeko, baita Hura ezagutarazteko eta maitarazteko ere.*

Teresiar Eskolak **norbanakoaren garapen gizatiar eta kristauan ekarpenak egiteko** asmoa du.

Misio hori familiaren laguntzarekin egiten da. Elkarrekin lan egitea funtsezkoa da Hezkuntza-proiektua garatzeko denen parte-hartzearekin. Gainera, familiek Hezkuntza-komunitateko gainerako kideekin erlazionatuta, komunitatearen zentzua aberasten eta indartzen da.

Ikastetxeetan, denen onura eta parte-hartze erantzunkidea bilatuz egiten da bizitza; horrela, ikuspuntu kritikoa duten herritar aktiboak eta konprometituak hezten ditugu, eta gizarte-, politika-, ekonomia- eta kultura-errealitateetan sakontzen da. Teresiar Eskola **konprometituta** dago **gizartearekin**, eta harekin hizketan dihardu. Ebanjeliotik abiatuta, bizitzari kristau-ikuspegi batetik begiratzeko proposatzen du, eta anai-arreben arteko gizadi baten alde egiten du, bidezko gizadi solidario baten alde. Horrela, garai historiko bakoitzean, gorabidean dauden balioak ezagutzen eta bultzatzen ditu (kulturartekotasuna, generoa, ekologia, demokrazia, inklusioa eta solidaritatea)⁷, eta gatazkak eta bidegabekeriak gertatzen direnean, ikuspegi koherentea hartzen du. Alde horretatik, saiatzen da bere hautuak eta hezkuntza-lerroak azaltzen, gizartean behar handiena dutenak kontuan izanda.

⁷ Propuesta Educativa Teresiana, IV. Líneas Maestras konferentzia.

3. HEZKUNTZA-HELBURUA

3

FINALIDAD EDUCATIVA

Egiazko hezkuntzak batera landu behar ditu gizakiaren alderdi erlijiosoa, morala, intelektuala, estetikoa eta fisikoa.

San Enric d'Ossó, Apuntes de Pedagogía Teresiana, n° 3

Topaketa-jendea, emakume nahiz gizon, prestatzeko hezkuntza: osoki prestatuak: adimena eta bihotza; gaitasun kritikoa eta bihozberatasuna; erantzunkidetasuna eta lankidetzaz; jakinduria eta jakintza instrumentala.

Gizarte-eraldatzailerak: kulturaren bertan erroterako herritarrak eta mundu osora irekiak; beren identitateaz eta jabetzaz kontzientek; kultura solidarioaren eta bakezko kulturaren sortzaileak.

Propuesta Educativa Teresiana, IV. Líneas Maestras, 2

Eliza osatzeko hezkuntza, Jesu Kristoren ikasleen komunitatea,
dohatsutasunaren bidetik jarraitzen diona, Haren hitzarekin argituta,
Eukaristiak elikatuta eta pobre eta solidario egiten doana...

Propuesta Educativa Teresiana, IV. Líneas Maestras, 4

Pertsona da hezkuntzaren erdigunea. Herentziaren eta ingurunearen ondorio da, baina baita bere hezieraren eta garapenaren ondorio ere, eta askatasunetik, norbera eraiki egiten da. Jaiotzatik hasten da bide bat egiten, eta bide horrek eramango du osotasunera, heziera integral batekin eta bizitzan pilatutako esperientziarekin. Inoiz ezin da esan amaituta dagoela. Izaki irekia da, emateko eta jasotzeko gai, aukeratzeko eta bere burua hobetzeko gai, bizitzen ikasteko gai eta inguruan daukanarekin konprometitzeko gai. Horrek guztiak haren identitatea moldatzen du, eta errealitatean nola egon nahi duen erabakitzeko gaitasuna ematen dio, nola hartu nahi duen eta nola erantzun nahi duen.

Hezkuntza jarduera guztiek dute oinarri antropologia, gizona eta emakumea hartuta ikusmolde gisa. Hautu horrek ez du esan nahi, inolaz ere, ikasle bakoitzaren hazteko modua eta berezitasunak errespetatuko ez direnik, ezta bizitzan har ditzakeen erabakiak errespetatuko ez direnik ere. Hala ere, ez dago hezkuntza neutrorik. Hezitzaileek eta eskola-antolamenduak ikusmolde bat transmititzen dute, baita gizakia ulertzeko modu bat ere. Hezkuntza-ekintza guztien atzean, asmo bera dago: pertsona hezi ahal izatea, zenbait identitate-ezaugarriren arabera, sentitzeko modu baten arabera, ekiteko eta bizitzari aurre egiteko modu baten arabera. Eskolak, bere helburuak betetzeko, transmititu nahi dituen balioak bizi behar ditu.

Teresiar hezkuntzan, pertsonak **topaketa-jendea**⁸ eta **gizarte-eraldatzaileak** dira.

TOPAKETA-JENDEA

- a) Bizitza barnetik sentitzeko gai diren pertsonak.
- b) Besteekin eta errealitatearekin harremanak izateko gai diren pertsonak.
- c) Transzendentziarako eta Jainkoarekin harremanean egoteko gai diren pertsonak.

⁸ *Propuesta Educativa Teresiana, III. Marco Operativo, 1 Educación konferentzia.*

a) Bizitza barnetik sentitzeko gai diren pertsonak.

Denen baitan dago inork iritsi ezin duen toki ezezagun bat; barnetasuna esaten diogu. Teresiar hezkuntzarekin, norbere aberastasuna aurkitzeko bidea irekitzen da, eta erakusten da, Teresa Jesusenak ikusi zuen bezala, *ez gaudela hutsak*⁹. Horri esker, handitu ahala, barne-mundu hori garatzeko eta aurkitzeko modua egingo du, eta bizitzako edozein egoerari eta alderdiri aurre egiteko gai izango da.

Barnetasunarekin, pertsonak bere egin dezake errealitatea; aldi berean, Jainkoarekin eta besteekin harremana izateko erraztasuna ematen du barnetasunak. Barnetasunean heztea sakontasunean bizitzeko gaitasuna ematea da, eta sinesmen-sistema pertsonal bat sorrarazten laguntzen du; horrek zentzua ematen dio izateari berari.

Heziera horrek honelako gaitasuna emango die pertsonei:

- **Miresteko, begiesteko, gozatzeko eta eskertzeko gaitasuna.**
- **Isiltasuna eta bakardadea balioestekoa.**
- **Emozioa, pentsamendua eta gogoeta adieraztekoa.**
- **Norberaren jakintza eta barne-hazkuntza lantzeko gaitasuna: norberaren sentimenduak eta bertuteak ezagutzeko eta norberaren mugak onartzeko.**
- **Hauskortasuna eta sufrimendua dakarten esperientziak barneratzeko gaitasuna.**
- **Konbertsioaren esperientzia hezibide izatekoa.**
- **Irizpide eta hautu propioak izatekoa.**
- **Bizitzari eta heriotzari buruzko galderak egiteko gaitasuna, hots, sortua dagoenari buruzko galderak egiteko gaitasuna.**
- **Diferentziak balioesteko eta onartzeko gaitasuna eta haiei esker hazteko aukera ikusteko gaitasuna.**
- **Askatasuna bultzatzeko gaitasuna, bere sinesmenen eta balioen arabera erantzukizunez bizi izanda.**

b) Besteekin eta errealitatearekin harremanak izateko gai diren pertsonak.

Teresiar Eskolan, harremanetan eta bizi garen munduaren ezagutzan oinarritutako hazkuntzaren eta ikaskuntzaren alde egiten da. Harreman humanizatzaileen bitartez, jendeak beren sentimenduak, ideiak, sinesmenak eta jakintzak azaltzen eta trukutzen ditu; errealitate askotara irekitzen da; inguruko guztiarekin aberasteko aukera ikusten du, eta duen guztia ematen du denen onerako. Teresiar hezkuntzan, besteekin topatzearen alde egiten da, errealismo sano batetik, eta errealitatea ikuspegi kritikoz eta transformatzailez begiratzeko modua ematen da.

Heziera horrek honelako gaitasuna emango die pertsonei:

- **Natura balioesteko eta miresteko gaitasuna.**
- **Denentzako baliabide-iturri den aldetik, sorrera errespetatzeko eta zaintzeko gaitasuna.**
- **Gizabanakoaren duintasuna deskubritzeko eta balioesteko gaitasuna.**
- **Bestea errespetatzeko eta haren tokian jartzeko gaitasuna.**

⁹ *Santa Teresa de Jesús, Camino de Perfección 28, 10* konferentzia.

- Norberaren mugak ezagutzeko eta barkamena adierazteko eta jasotzeko gaitasuna.
- Gizona eta emakumea elkarrekikotasunetik identifikatzeko gaitasuna, emakumearen duintasuna balioetsita.
- Entzuten ikasteko eta enpatia izateko gaitasuna.
- Adiskidetasuna sentitzeko gaitasuna.
- Maitasunari eta samurtasunari eta ukoari eta eskuzabaltasunari irekita hazteko gaitasuna.
- Harremanak garabide pertsonal eta sozial modura ikusteko gaitasuna.
- Esperientziak taldean eta fede-komunitatean izateko gaitasuna.
- Tokiko Elizan, elkartasun- eta konpromiso-harremanak izateko gaitasuna, jarrera kritikoz eta erantzukizunez.

c) Transzendentziarako eta Jainkoarekin harremanean egoteko gai diren pertsonak

Teresiar Eskolak dimentsio transzendentala erakusten lagundu nahi du, fedearen bidea eta Elizako eta gizarteko konpromiso kristaua sentituta, teresiar estiloarekin. Gure tradizioaren oinarrian, garrantzitsua da Jainko Lagunaren esperientzia sakona, norbanakoaren barne-barnean sustraituta dagoena. Santa Teresa Jesusena eta San Enric d'Ossó Jesu Kristorekiko hartu-eman lagunkoiaren lekuko eta maisu dira, baita beren gizartearekiko konpromisoaren lekuko eta maisu ere, Elizaren bitartez. Santa Teresiarengana hurbiltzean, Jesus gizatiarra deskubritzen dugu, *maisua eta bidelagun*¹⁰. San Enric-ek *Hark bezala pentsatzera, sentitzera, maitatzera eta ekitera* gonbidatzen gaitu¹¹.

Heziera horrek honelako gaitasuna emango die pertsonari:

- Alderdi transzendentala deskubritzeko gaitasuna.
- Jainkoaren hitza entzuteko eta hartzeko gaitasuna.
- Izatearen zentzua Jainkoarengan aurkitzeko gaitasuna.
- Jainkoa beren bizitzetan eta gertaeretan aurkitzeko gaitasuna.
- Bizitzaren alde erlijiosoak eta haren adierazpenak balioesteko gaitasuna.
- Jesusengan eta haren ebanjelioan osotasunezko bide bat ezagutzeko gaitasuna.
- Balio ebanjelikoak beren egiteko, anaitasunezko harremanen alde egiteko eta konpromiso egonkorak beren gain hartzeko gaitasuna.
- Fedea komunitatean ospatzeko gaitasuna.
- Eliz elkarteak fede-esperientzia garatzeko eta lantzeko tokitzat hartzekoa.
- Eliz konpromisoa sentitzekoa, Jainkoaren herritar modura, harreman solidarioen, bidezkoen eta bizitza-sortzaileen bidez.

GIZARTE-ERALDATZAILEAK

Teresiar hezkuntzak Jesusen gizadiari buruzko proiektuan laguntzen du. Mundu hau gero eta gizatiarrago bihurtzea Ebanjelioan dator, eta hori menderen mende transmititu eta bizi izan da eliz elkartearen bitartez. Gainera, desberdintasun sozial askori eman dio irtenbidea. Horregatik, Teresiar Eskolaren hezkuntza-helburuetako bat da **gizarte** plural kulturartekoak, erlijio-artekoak,

¹⁰ *Propuesta Educativa Teresiana, II. Marco conceptual, 3. Jesucristo konferentzia.*

¹¹ San Enric d'Ossó konferentzia, *Un mes en la escuela del Sagrado Corazón de Jesús*, hitzaurrea.

demokratikoak, inklusiboak eta solidarioak sortzea, errespetuzko eta berdintasunezko harremanen bitartez, bazterkeria-mota guztiak ezabatzeko (generoarenak, arrazarenak, hizkuntzarenak, erlijioarenak, adinarenak, gizarte-mailarenak...).

Teresiar hezkuntzak zerizan osoa hartzen du hezkuntza-komunitateko kideak gai direnean gizartea eraldatzeko ekintzak martxan jartzeko, elkartasunik eta justiziarik ez dagoen tokietan ekiteko eta alternatibak bilatzeko eta martxan jartzeko.

Eskola ikaskuntza-toki bihurtzekotan eta pertsonak gizarte-eraldatzaile izan daitezten erdiestekotan, estrategiak bilatu behar dira, besteak beste, elkarrizketarako, barkamenerako, bakerako, parte-hartzerako, lankidetzarako, errespeturako, enpatiarako eta errukirako.

Gizartea eraldatzeko pertsonak prestatzea honelako pertsonak heztea da:

- **Mundua denena dela eta zaindu egin beharra dagoela pentsatzen dute.**
- **Inguruan dituzten errealitateekiko sentiberak dira.**
- **Desberdintasuna hazteko aukera dela uste dute, eta ez mehatxua.**
- **Justizia eta bakea giza garapenerako ezinbestekoak direla ikusten dute.**
- **Gizarte-errealitateari ikuspegi kritikoz begiratzen diote.**
- **Europar kontzientzia garatzen dute, eta erabaki politikoetan eta ekonomikoetan demokratikoki parte hartzen dute.**
- **Denen onuraren, giza eskubideen defentsaren eta baliabideak behar bezala banatzearen aldeko konpromisoa hartzen dute.**
- **Gizarte-komunikabideak eta aurrerapen teknologikoak erabiltzen dituzte, jendearen eta herrien garapen osoaren alde egiteko.**
- **Lankidetzaren eta elkartasun-sareetan parte hartzen dute, pobreei eta baztertuei laguntzeko.**

Teresiar Eskolarentzat, **Jesus Nazaretekoa** Jainkoaren bidelaguna, aurpegia eta hitza da. Haren bizitza eredu bat da, gizon-emakumeentzat, balio ebanjelikoetan oinarrituta osotasunera iristeko bidean. Onartzen du **Eliza**, Jesusen jarraitzaileen komunitatea, anaitasun-harremanak gizadiarekiko batasunean eta konpromisoan izateko leku pribilegiatua dela.

4. TERESIAR ESKOLAREN HEZKUNTZA-ESTILOA

Haurren zalantzak erantzuten badituzue, ikusiko duzue nola gozatzen duten, nola galdera gehiago egiten dituzten eta nola ulertzen eta gogoeta egiten duten.

Irakaskuntzan gauza berriak probatzea eta aldaketak egitea da gehien gustatzen zaiena.

Beharrezkoa da haiek serio hartzea eta galdera gehiago egin ditzaten animatzea.

San Enric d'Ossó, Apuntes de Pedagogía, nº 69

Geure burua heziz hezten gara komunitate batean, non bere hezkuntza-helburuen araberako harremanak izaten ikasiz doan.

Propuesta Educativa Teresiana, IV. Líneas Maestras, 1

Ikasten ari den komunitateko hezitzaileek gogoeta-ekintza metodoa eta beren jardueraren ikerketan oinarritutako ekintza-metodoa erabiltzen dituzte, eta, ikaskuntza-moduari dagokionez, ikaskuntza kooperatiboaren eta lankidetzazko ikaskuntzaren alde egiten dute.

*Propuesta Educativa Teresiana, III. Marco Operativo, 3.
Comunidades que aprenden*

Teresiar Eskola, bere identitate karismadunarekin, Hezkuntza-komunitatea osatzen duten guztien topaketan eta harremanean oinarritzen da. Ikasten duen komunitatea osatzen du, eta bizia eman nahi dio baieztapen honi: *Geure burua heziz hezten gara*¹².

Teresiar Eskolak hezkuntzaren indar transformatzailean sinesten du, humanizazio bideak sortzeko haren gaitasunean eta bizitzari zentzua emateko gaitasunean. Harreman humanizatzaileetan eta elkarrenganako harremanetan oinarritutako hezkuntza-prozesuak zaintzen ditu; izan ere, harreman horiek norberaren ikaskuntza eta hazkuntza bultzatzen dute.

Teresiar Eskolak uste du hezkuntza-ekintza guztiek balio dutela Jesusen mezua ezagutarazteko eta transmititzeko. Ekintza pastoralak bizitzaren erdiguneari eragiten dio, eta ez bakarrik bizitzako alderdi erlijiosoari.

Horregatik, teresiar hezkuntzak:

- **Hezkuntza prozesuak diseinatu eta laguntzen ditu; horien bitartez, identitate pertsonala eratzen da.**
- **Gaitasun intelektualaren, afektiboaren, erlijiosoaren, sozialaren, artistikoaren, kiroltakoaren eta abarren alde egiten du, eta ikasleen hazkuntza osoan eragiten du.**
- **Ikasleen aniztasuna biltzen du, eta eskola inklusibo baten aldeko jarduerak bultzatzen ditu.**
- **Munduari irekita dago, bere ahalmenekin eta bere beharrekin.**
- **Errealitate pertsonaletik eta sozialetik abiatzen da, eta pluraltasun eta konplexutasun osoa biltzen du; horretaz gainera, haren transformazioan laguntzen du.**
- **Bizitza zaintzeko hezten du, etika ebanjelikoa ardatz hartuta.**
- **Esplizituki proposatzen du harremanetan sartzea Jesusekin, hitzean eta herri eta pertsona guztien historian dagoenarekin.**
- **Hezkuntza ez-formaleko alternatibak balioesten eta txertatzen ditu.**
- **Familiekin eta hezkuntza-helburuetan lagun dezaketen beste talde batzuekin egiten du lan, bereziki.**

ESKOLAREN EZAUGARRIAK

a) Eskola pastoralak

- Balio kristauak Teresiar Eskola orientatzen dute, eta guztiari ikuspegi pastoral bat aurkitu ahal zaiola erakusten dute.
- Teresiar Eskolaren zutabeetako bat da transzendentziarako hezteak. Pastoralak lagundu egiten die haurrei, nerabeei eta gazteei, baita Hezkuntza-komunitateko kide guztiei ere, kontzientzia hartzen Jainkoa beren bizitzetan dagoela, eta Ebanjelioaren Berri Ona iragartzeko gaitasuna hartzen ere laguntzen die. Hezkuntza erlijiosoak eta jarduera pastoral guztiek Jesusen eta Ebanjelioaren aldeko hautua askatasun pertsonalaren ondorio izan daitezela laguntzen dute. Horregatik, ikastetxeko alderdi, jarduera eta harreman guztien bitartez, honako hau bultzatzen da: barneratzeko eta isiltasunerako gaitasuna, harremanen balioa, justiziarekiko, bakearekiko eta lankidetzarekiko sentiberatasuna eta konpromisoa, denek elkarri laguntzea eta hurbilen den eliz errealitatearekiko harremana (parrokia, elizbarrutia...).
- Bere proiektuaren zati den heinean, Teresiar Eskolak, hezkuntzaren bidean, fedearikiko hezkuntza zaintzen du, eskolako irakaskuntza erlijiosoaren bitartez eta ospakizun eta festa erlijiosoen bitartez.

Hezkuntza-komunitate osoak ospatzen ditu Santa Teresa Jesusenaren eta San Enric d'Ossóren festa-egunak.

- Enric d'Ossóren ondare ezin uko eginezkoak dira gure ikastetxeetan egunero egiten den *Ordu laurdeneko otoitza* eta *Jesusen lagunak* haur-pastoralak.

¹² *Propuesta Educativa Teresiana, IV. Líneas Maestras, 1* konferentzia.

b) Eskola irekia

- Eskola Teresiarrek, bere testuinguru soziokulturalean txertatuta, atek irekita dauzka kanpoaldera, eta besteekin biltzeko modua ematen du. Antzeko helburuak dituzten taldeekin eta erakundeekin egiten du lan zenbait proiektutan eta jardueratan, gure gizartearen ezaugarri den esparru plural horretan.
- Ikasleen, nerabeen eta gazteen garapen integrala beste ordu eta jarduera batzuekin osatzen da; horrela, izaera ez-formaleko harremana eta curriculumetik harago doazen gaitasunen garapena bultzatzen dira. Horregatik, Teresiar Eskolak jarduera osagarriak eskaintzen ditu: eskolaz kanpokoak, aisialdikoak, jarduera pastoralak, bizikidetzakoak, kanpaldietakoak... Horien guztien bitartez, hezkuntza-sena hazten da, eta naturarekin, ingurunearekin, besteekin, norberarekin eta Jainkoarekin erlazionatzeko balio du.
- Teresiar Eskola abegikorra da. Espazioen giroa zaintzen du, baita materialen eta altzarien prestakuntza ere. Horrela, ikastetxera datozenek estetikaren garrantzia balioesten ikasiko dute, baita, teresiar familiaren ezaugarri-modura, denena izaten dena zaintzeko garrantzia ere.
- Teresiar Eskolaren hezkuntza-ekintza eskola orduetatik eta curriculumetik harago doa; horregatik, saiatzen da eraikinak hezkuntza-komunitateko kideen zerbitzura egon daitezen. Toki horiek erabilia eta zainduta, gure sentitzen ditugu.

c) Pertsona ardatz duen eskola

- **Aniztasuna zaintzea** Teresiar Eskolaren ezaugarria da. Inklusioan eta berdintasunean oinarrituta dago, eta ikasleak hezkuntzarako behar duen arreta ematean datza, gaitasun pertsonalak ahalik eta gehiena gara ditzan. Horretarako, antolamendu- eta curriculum-estrategiak moldatzen ditu errealtatera (taldekatzeak, errefortzuak eta laguntzak, eskola-orduz kanpoko irakaskuntza, harrera-planak...).
- **Tutoretza-ekintza** modu egokia da haurren, nerabeen eta gazteen beharrei erantzuteko, nola maila pertsonalean hala taldekakoan. Hezkuntza-etapa guztietan, tutoretza-ekintza plan bat egiten du, hezkuntza integralaren oinarritzko alderdiak biltzeko, eta *nahitako topaketak*¹³ errazten ditu, laguntza pertsonal gisara. Tutoretza-ekintzak pertsonarteko harremanen balio hezitzaileari ematen dio garrantzia, bai ikasleen arteko, bai familien arteko.
- Hezkuntza-orientazioaren ardatzak hauek dira: eskolan inplikaturako pertsonen irakaskuntzan laguntzea, aniztasuna zaintzea eta tutoretza-eginkizuna eta berrikuntza pedagogikoa indartzea. Ikasleei laguntzen die, orientazio akademiko eta profesionalaren bitartez, beren mesedeko hautuak egiteaz gain gizarte hobetzeko hautuak egiten, bere baitan hazten doan bokazio-joera aurkitu ahala.

d) Kalitatezko eskola

- Teresiar hezkuntzak bere eginkizun pedagogikoa ulertzeko modu berezia du. Teresiar Hezkuntza Proposamenean datozen topaketaren eta lankidetzak-ikaskuntzaren pedagogian oinarritzen da. Horren barruan, ezaugarri bereziak dira talde-lankidetzak, ingurunearekiko harremana, ikaskuntza kooperatiboa eta lankidetzako ikaskuntza, ikaskuntza adierazgarria, diziplinarteko lana, irakaskuntza-ikerketak, ekintza-gogoeta-ekintza aplikatzea, etengabeko berritzea eta teknika eta baliabideak ikuspegi kritikoz erabiltzea.
- Teresiar Hezkuntza Proiektuaren jarraipena eta identitatea ziurtatzeko, funtsezkoa da langilea hautatzea eta prestatzea, ez bakarrik lanaren arloan, baita teresiar hezkuntzaren eta identitatearen arloan ere. Horregatik, ezinbestekoa da ikastera datozen pertsonak hartzea eta haiei laguntzea, lagun eginez eta aholkuak emanez, hasierako prestakuntzaren bidez eta dagozkien eginkizunen jarraipena eginez. Teresiar hezkuntzaren etengabeko berritzearen gakoa irakasleetan eta haien prestakuntzan dago; horregatik, haiek etengabe hobetzeko eta beren irakasle-bokazioaren identitatea indartzeko ekintzak antolatzen dira.
- Etengabe hobetzeko prozesutat hartzen da ebaluazioa. Teresiar Eskolak indartzen duen ebaluazio-kulturaren, ikastetxearen, ikaslearen eta irakaskuntzaren barne- eta kanpo-ebaluazioa hartzen dira kontuan, eta erreferentzia-modura, Hezkuntza-proiektua dauka. Alderdi akademikotik eta konpetentzien alderditik ikaslearen ebaluazio jarraitua garrantzitsua denez, ebaluazio- eta promozio-irizpideak motibazio- eta ahalegin-modura bihurtu behar dira esplizitu.

¹³ *Propuesta Educativa Teresiana, III. Marco operativo, 1. Educación.*

Ikastetxean ebaluazio-kultura bat sartuta, erantzun egokia eman diezaiekegu gaur egungo gizartearen beharrei, etengabe hobetzeko prozesuak saiaturak.

HEZITZAILEA

Teresiar Eskolako hezitzailea:

- Ikasten ari den komunitate baten parte da, eta Teresiar Hezkuntza Proposamenarekin identifikatzen da. Horrekin bat datorren lana egiten du, eta beste hezitzaileekin batera hezkuntza-misioan aritzen da.
- Hezitzailea da bokazioz.
- Pertsoneri eta taldeei laguntzen die. Arreta pertsonalizatua lehentasunezko zeregina da haientzat, eta bakarkako edo taldekako tutoretza-orduetan egiten da.
- Ikaskuntza- eta bizikidetzeta-prozesuetan bitartekari aritzen da, eskolako bizitzako arazoentzat bake-irtenbideak bilatzen saiatzen da.
- Taldean egiten du lan, eta, besteekin, loturak eta sareak zabaltzeko prest egoten da.
- Laneko, harremanetako eta abarretako lekukotasun pertsonaletatik hezten du; hartara, balioetan eskolarik hoberenaren alde egiten du.
- Etengabe berritzen saiatzen da, eta emaitzarik onenak ematen dituzten jarduera ipintzen ditu martxan.
- Hark diseinatutako ikaskuntza-esperientziekin, ikasleak beren jakintzaren protagonista eta eraikitzaile bihurtzen ditu, giro goxo eta amultsu batean; horretarako honako hauek erabiltzen ditu: galderaren pedagogia, sormena, egunerokoarekiko interesa, ikerketa, erronketarako ausardia, gogo kritikoa eta talde-lana.
- Izaera instrumentala eta gaitasunezkoa duen jakinduria erakustearen alde egiten du.
- Gogoeta-ekintza-gogoeta metodologia aukeratzen du, eta horrek etengabeko berrikuntza ekartzen eta sortzen du.
- Teknikaren eta komunikabideen aurrerapenak aprobeztatzen ditu ikaskuntzarako eta harremanetarako.
- Diziplinarteko-lana, lan kooperatiboa eta lankidetzeta daude haren irakasle-zereginetan. Teresiar Eskolan bereziki zaintzen dira hezitzaile guztien hautaketa, laguntza eta prestakuntza, denek bat egin dezaten Hezkuntza-proiektuarekin. Teresiar Eskola osatzen dutenek beren gain hartu behar dute proiektuarekiko identifikazio karismadunaren prozesua eta profesionalki gaitzea.

ANTOLAKETA ETA KUDEAKETA

Hezkuntza-antolaketa eta -kudeaketa Teresiar Eskolaren helburuen araberakoak dira. Horregatik, bakoitzaren duintasunean eta balioan oinarrituta, parte hartzeko, berritzeko eta ikasteko aukera ematen dute. Antolaketa- eta kudeaketa-kulturaren ezaugarria lankidetzan ikastea da, ingurunearekin eta pertsonekin elkarreraginean; ingurune eta pertsona horien arteko harremanak ezartzeko balio dute, eta proiektuaren beraren zerbitzura ipintzen dituzte gaitasun pertsonalak. Hezkuntza-proiektuan, talde kohesionatuak, identifikatuak eta konprometituak ari dira eskolaren misioa garatzen, askotariko eta ebalua daitezkeen proiektuen bidez; horrela ipintzen dira martxan ikastetxearen hezkuntza-lerroak.

5. HEZKUNTZA-KOMUNITATEA

Ahal den guztietan, senti dezagun eta esan dezagun denek berdina;

irakaskuntzan eta gainerako gauza guztietan batasuna izanez.

Era berean, izan dadila batasuna hezkuntza-planean.

Denek gara dezatela plan hori.

San Enrique de Ossó, Apuntes de Pedagogía, 211. zk.

Jesus bera presente dago hezkuntza-komunitatean; antolaeran ikusten da.

Komunitate hau bere baitatik jarrera irekian irteten denean, denongan dagoen bizitzarako eta batasunerako desirari egiten dio erreferentzia.

Propuesta Educativa Teresiana, III. Marco Operativo, 6. Educación

Hezkuntza-komunitateak balio pedagogiko funtsezkoa dauka Teresiar Eskolan Hezkuntza-proiektua garatzeko. Komunitateko taldeak, funtzio bereziak ez izanagatik, komunikatu egiten dira eta elkarrekin ari dira, hezkuntza-prozesu guztiek duten giza hobekuntza lortzeko.

Kideen eta erlazionatzen diren ingurunearen aniztasunetik **ikasten duen Hezkuntza-komunitatea** da Teresiar Eskolako antolamendua. Bere egiten du errealitate pluralaren, kulturantzunaren eta jakintzaren gizartearen parte izateko erronka. Komunitateko kide bakoitzak izateko eta gauzak hautemateko modu bat du; horregatik, beharrezkoa da aniztasun hori biltzea eta elkarrizketaren bitartez ikuspegia bateratzea. Lagundiko arrebek eta laikoek, karisma eta teresiar hezkuntzaren misioa jarraitzeko ardura dutenek, Teresiar Hezkuntza Proposamenaren eta batzen dituzten misioaren aukerak partekatzen dituzte.

Prozesu pertsonalak eta komunitarioak bultzatuta hezten dute, teresiar ibilbidearen arabera, jendeak beren bizitzan Jainkoaren proiektua aurkitzeko, beren gaitasuna garatzeko eta gizartea aldatzeko eragileak izateko.

Hezkuntza-komunitateko bizitza handitu egiten da beste talde batzuekiko trukearen eta lankidetzaren alde eginda, testuinguru irekiagoetara irekita, Teresiar Familiarekin, Elizarekin eta mundu gizatiarrago bat eraikitzeko ahaleginetan ari diren erakundeekin loturak eta sareak eratuta, "laguntasunarekin bakarrik" jakin eta haz daitekeela ohartuta. Funtsezkotzat jotzen da denen parte-hartzea eta lankidetzeta.

Teresiar Eskolan zenbait elkarteri laguntzen zaio: gurasoen elkarteari, ikasleenari eta Teresiar Familia osatzen duten beste zenbait talderi: besteak beste, TMA, boluntarioen taldea, FundEO eta abar. Horiek guztiak ezinbesteko aberastasuna dira Hezkuntza-komunitaterako. Parte-hartze eskuzabala eta lankidetzeta arduratsua dira beharrezkoak, gizartea aldatzeko gai diren pertsonak hezteko.

HAUEK OSATZEN DUTE HEZKUNTZA-KOMUNITATEA: erakunde tituluduna, ikasleak, irakasleak, administrazioko eta zerbitzuetako langileak, laguntzaileak eta familiak. Hezkuntza-komunitatea osatzen duten guztien erabakien oinarrian, lehentasunezko balio berak daude, eta batzuek besteei laguntzen diete.

- **Erakunde tituluduna** azken erantzulea da gizartearen, Administrazioaren eta Hezkuntza-komunitatearen. Jesusen Santa Teresa Lagundiko Izaera Propioarekiko fidelotasuna bermatzen du, eta teresiar identitatea bultzatzen ikastetxeetan. Komunitate guztiari laguntzen dio Hezkuntza-proiektuetako helburuak betetzen, eta denen arteko loturak indartzen ahalegintzen da.

- **Ikasleak** Hezkuntza-komunitatearen erdigunean daude; Teresiar Eskolaren zerizana dira. Segurtasun-, hurbiltasun- eta askatasun arduratsuko giroan hazten dira; komunitateko kide guztiek onartu, errespetatu eta maitatzen dituztela sentitzen dute. Beren buruen eta lagunen garapenean inplikatu dira, eta ingurunearekiko konpromisoa hartzen dute; beren bizitzako protagonistak izateko gaitasuna hartzen dute, baita gizartea eraldatzeko ere. Eskolan, aktiboki hartzen dute parte.

- **Irakasleak**, hezitzaileak bokazioz, proiektuarekin bat egiten dute, beste batzuekin batera hazten dira, eta ikaskuntza-prozesuetan eta bizikidetzan bitartekari izateko prestakuntza profesionala hartzen dute. Haurren, nerabeen eta gazteen prestakuntza osoan, barnetasunaren eta harremanaren bidean laguntzen aritzen dira.

- **Administrazioko eta zerbitzuetako langileak** aktiboki hartzen dute parte; ikastetxeko jardueraren erraz gara dadin laguntzen dute, eta hezkuntza-misioa egiteko modukoa izan dadin laguntzen, betiere beren erantzukizunetatik eta teresiar hezkuntza-estiloa beren eginda.

- **Laguntzaileak** (katekistak, boluntarioak, begiraleak...) astia hartzen dute ikastetxeko zenbait zeregin eta jardueratan laguntzen aritzeko.

- **Familiak** dira seme-alaben erantzule nagusiak. Hezkuntza-proiektuarekin identifikatu dira, eta seme-alabak osoki garatzeko bide bat bilatzen dute, denen artean, lankidetzeta- eta elkarlan-harremanak irekita. Aita-amen harremanak, tutoreekin eta gainerako hezitzaileekin, konfiantzan eta elkarrenganako errespetuan oinarritzen dira. Familiak ikastetxearen laguntza dute, eta ikastetxeak parte hartzeri animatzen die; gainera, ikuspegi bateratua dute, seme-alabak nola hezi behar diren.

Hezkuntza-komunitateko kide guztiak sentitzen dira inplikaturako egunerokoan teresiar balioetan oinarritutako eskola-giro egoki bat sortu behar horrekin. Hauek dira giro horretako ezaugarri bereizle batzuk: Egia, poza, begikotasuna, harrera ona, eskertzea, doakotasuna, baretasuna, barnetasuna, elkartasuna, errespetua, konfiantza, askatasuna, ordena eta indarra.

Denen artean harreman gizatiarren alde egiten dute, norberaren ezagueratik eta onarpenetik jendearengana hurbiltzen direnean, ezberdintasunei harrera ona eta balioa emanez eta hazteko, ikasteko eta norbera eta besteak transformatzeko gaitasuna dutela sinetsiz.

ONDORIOA

Dokumentu honek dakar Jesusen Santa Teresa Lagundiak zer helburu proposatzen dituen Teresiar Eskoletarako. Enric d'Ossóren misioa eta gizartea eraldatzeko zuen ametsa eguneratzeko modua da, Teresa Jesusenaren esperientziaren arabera hezita. Bidea eginda dago, eta, proiektua gauzatu ahal izateko, Hezkuntza Komunitateek eman behar diete bizia ikastetxeei. Jesusen Santa Teresa Lagundia, Teresiar Eskola Fundazioa eta zuzendari-taldeak prest daude behar diren baliabideak ipintzeko, Izaera Propio hori gauzatu ahal izateko Espainiako teresiar ikastetxe guztietan.

Izaera Propioa biziarazteko, betiere Teresiar Hezkuntza Proposamenaren arabera, beharrezkoa da ekintza-gogoeta-ekintza prozesu etengabea jardutea. Prozesu horrek irakaskuntzari eragin behar dio, baita eskola antolatze eta kudeatzeko moduari ere. Gainera, kontuan hartu behar da prozesu hori Teresiar Eskolak gure gizartean nolakoa izan behar duen ezarritako lehentasunei eta egindako hautuei eragiten dieten erabakiak hartzeko orduan.

Jesusen Santa Teresa Lagundiak Teresiar Eskola Fundazioari ematen dizkio Espainiako ikastetxeak. Fundazioak, Izaera Propio honekin bat eginda, konpromisoa hartzen du Hezkuntza-komunitate guztietan biziarazteko, zuzendari-taldek lagunduta San Enric d'Ossóren ondareak iraun dezan eta etorkizunera irits dadin.

Geure burua heziz hezten gara

Babeslea: